

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 4 Mayıs 2016

IMF: Dünya Ekonomisi Yavaşlıyor

IMF'nin **Dünya Ekonomik Görünümü** (World Economic Outlook) Raporunun Nisan sayısı yayımlandı. Gerçekler ortada: dünya ekonomisi yavaşlamasını sürdürüyor ve durgunluk önümüzdeki iki yıl boyunca sürecek.

Dünya ekonomisi 2015'in ikinci yarısında belirgin biçimde yavaşlamış idi. Söz konusu dönemde gerçekleşen yüzde 2.5'lik büyüme tüm beklentilerin altındaydı. Bu gözlem, IMF'nin 2016 ve 2017 için öngörülerini de daha karamsar kıldı. IMF'ye göre dünya ekonomisinin büyüme hızı 2016'da yüzde 3.2, 2017'de ise yüzde 3.5 olarak tahmin ediliyor. Bu oranlar 2016 Ocak ayında yapılan öngörülere görece, sırasıyla, yüzde 0.2 ve 0.1 daha düşük büyüme anlamına geliyor. Daha önceki Ekim 2015 Raporundaki öngörülere görece ise sapmalar daha fazla: 2016 için yüzde -0.4; 2017 için yüzde -0.3.

IMF'nin 2016 ve 2017 için öngörülerini, daha önceki Ocak 2016 revizyonu ve Ekim 2015 Raporuna görece karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda özetlenmekte. Tablodan da anlaşılacağı üzere, önümüzdeki iki yılda dünya ekonomisinin ivmesi gene gelişmekte olan (yükselen piyasa) ekonomilerine dayandırılmakta. Gelişmekte olan ülkelerde beklenen büyüme oranı 2016'da yüzde 4.1, 2017'de ise yüzde 4.6. Dolayısıyla, Çin ekonomisinin “*yeni normal*” diye anılan görece daha düşük ve iç piyasaya dayanan “yeni” dengelerinin soluğu ancak bu kadarına yetecek. Bu orana karşı, ABD ekonomisi için beklenen büyüme yüzde 2.4 ve 2.5; gelişmiş ülkeler toplamı için ise yüzde 1.9 ve 2.0.

IMF'nin Büyüme Öngörülerini

	2015	Öngörüler		2016 Ocak Revizyonuna Görece		2015 Ekim Raporuna Görece	
	Gerçekleşme	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Dünya	3.1	3.2	3.5	-0.2	-0.1	-0.4	-0.3
Gelişmiş Ülkeler	1.9	1.9	2.0	-0.2	-0.1	-0.3	-0.2
Gelişmekte Olan Ülkeler	4.0	4.1	4.6	-0.2	-0.1	-0.4	-0.3
Dünya Ticaret Hacmi	2.8	3.1	3.8	-0.3	-0.3	-1.0	-0.8
Enflasyon (TÜFE)							
Gelişmiş Ülkeler	0.3	0.7	1.5	-0.4	-0.2	-0.5	-0.2
Gelişmekte Olan Ülkeler	4.7	4.5	4.2	0.2	0.1	0.2	0.0
Londra Bankalararası Faizler							
ABD Doları	0.5	0.9	1.5	-0.3	-0.7	-0.3	-0.7
Avro	0.0	-0.3	-0.4	0.0	-0.2	-0.3	-0.5

Kaynak: IMF, 2016 World Economic Outlook, Nisan.

Çin kaynaklı (olumsuz) dışsallıkların, daralan ihracat ve üretim arz fazlasının gerilemesiyle birlikte, tüm dünya ekonomisine yayılması bekleniyor. Bu yüzden IMF Raporu dünya ticaret hacminin sadece yüzde 3.1 ve 3.8 oranında genişleyebileceğini öngörmekte. Bu oranlar geçmiş raporlara görece yüzde -0.3 ile yüzde -1'lik sapmalar anlamına geliyor. ABD ekonomisinde 2015'te işsizlik oranının yüzde 4.5'e kadar gerilemesine karşın, büyümenin

sadece yüzde 1.4 düzeyinde gerçekleşmiş olması, *ücret gelirleri arttırılmadan elde edilen istihdam artışlarının büyüme üzerinde etkili olamayacağını* belgeliyor.

Deflasyon, yani mal ve hizmet fiyatlarının ve finansal varlıkların değerlerinin gerilemesi, dünya ekonomisinin piyasa dengelerini tehdit etmeye devam ediyor. IMF, gelişmiş ülkelerde enflasyon öngörülerini 2016 için yüzde 0.6, 2017 için ise 0.7 olarak kabul ediyor. Aynı oranlar gelişmekte olan piyasa ekonomileri için sadece yüzde 4.7 ve 4.5. (Türkiye ise enflasyon söz konusu olduğunda “yükselen piyasalardan” ayrışmasını sürdürüyor: 2016 enflasyon beklentisi Türkiye için yüzde 9.8; hedefin neredeyse iki misli!).

Tablonun son iki satırında dünya finans piyasalarının önemli bir göstergesi olan Londra döviz borsasındaki faiz verileri sunulmuş. Buna göre Amerikan doları üzerine (6 aylık mevduat) faizleri yüzde 0.9 (2016) ve 1.5’e (2017) indirilmiş; aynı oranlar üç aylık Avro faizleri için ise sırasıyla yüzde *eksi* 0.3 ve *eksi* 0.4 oranında. Bu veriler çok düşük ve hatta negatif faiz oranlarına sürüklenmiş olan *gelişmiş ülkelerde* para politikasının artık ulusal ekonomileri canlandırma ve yönlendirme işlevini yitirdiğini belgeliyor.

Bu koşullar altında *sistemin içindeki* alternatifler teker teker erirken bir tek alternatif akla geliyor: *devletlerin mali harcamalarını arttırması*, yani *genişleyici maliye politikası*. Ancak, bu tercih “finansal istikrar” saplantısı içindeki küresel finans burjuvazisinin stratejik çıkarlarına tümüyle ters bir adım olacağından, uluslararası finans şebekesi tarafından anında reddedilmekte.

Peki geriye ne kalmakta?

Yanıt: “*yapısal reformlar*”. Bu içeriği boşaltılmış söz oyununun ardında yatan gerçeğin ise aslında işgücü piyasalarının daha da enformelleştirilmesi anlamına gelecek olan *esnekleştirme ve güvencesiz istihdam biçimlerinin yaygınlaştırılması* ve uluslararası arenada da *savaş ve şiddet ekonomisinin tırmalandırılması* olduğunu biliyoruz. Kapitalist dünyanın çürüyen dengelerini sürdürmeye yönelik tek çözüm artan sömürü ve şiddet ekonomisinden geçmekte.

Bu tespitin IMF raporlarında yer almasını ise elbette beklemiyoruz.